

ቅዱስ ያዕቆብ

"ከመደዋካችሁ ጋር ቋል ኪዳኒኅ ሕዳደግሁ" (መዝ. ፹፮:፫)

የተከበራችሁ አንባቢያን የቅዱሳን ሐዋርያትን ክብር፣ ታሪክ ገድልና በዓላቶቻቸው መቼ እንደሚ ከበሩ በየተራ በምናወጣበት በዚህ ዓምድ የቅዱስ ጴዮርስንና የቅዱስ እንደርያስን ታሪክ ባለፉት እትማችን አቅርባለን። በተለይም እነዚህ ሐዋርያት ጸጋ መንፈስ ቅዱስን ተነክረው የምሥራች የወንጌልን ቃል በማስተማር ያሳለፉትን ዜና ሕይወታቸውንና ዕረፍታቸውን መግለጻችን ይታወቃል።

በዚህ እትማችን ደግሞ የእግዚአብሔር ምርጫ ዕቃ የሆነውንና በቃል ኪዳን የከበረውን የቅዱስን ወንድም የያዕቆብን ታሪክ እንመለከታለን።

በዚህ ጽሑፍ የምንገልጸው አምላክ ሕያዎን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ(ማቴ.፳፮:፱፪) ስለ ወንጌልና ስለ ክብር ስሙ በብዙ መከራ የሥጋ ሞት የተቀበሉትን ሐዋርያት እስከ ዓለም ፍጻሜ ከእናንተ ጋር ነኝ (ማቴ. ፳፰:፩) በማለት ክብራቸው በምድር ላይ የሚቀር ሳይሆን በሰማይ እጽፍ ድርብ እንደሚሆንና በ፲፪ቱ ወንበር ተቀምጠው ለምስክርነት እንደሚቀርቡ ስለተነገረላቸው ቅዱሳን ሐዋርያት ታሪክ ነው። (ማቴ. ፲፱:፳፯) ስለዚህ አሁንም የሰብከታቸው ድምፅ በልባችን ሰሌዳ ተጽፎ ለበን ምግባር እንዲያነሳሳንና በተዋህዶ ሃይማኖታችን እንዲያጸናን ጸሎታቸውና አማላጅነታቸው አይለዩን።

በነቢያት ተነግሮ የነበረውን ነገረ ድንገት ካስተማሩትና እንደ በግ ከታረዱት ሐዋርያት አንዱ ቅዱስ ያዕቆብ ነው። በዚህ ስም የሚጠሩ ቅዱሳን ብዙዎች ሲሆኑ በመጽሐፍ ቅዱስና በቤተክርስቲያን ታሪክ ገድላቸው ከተጻፈላቸው ጥቂቶቹ

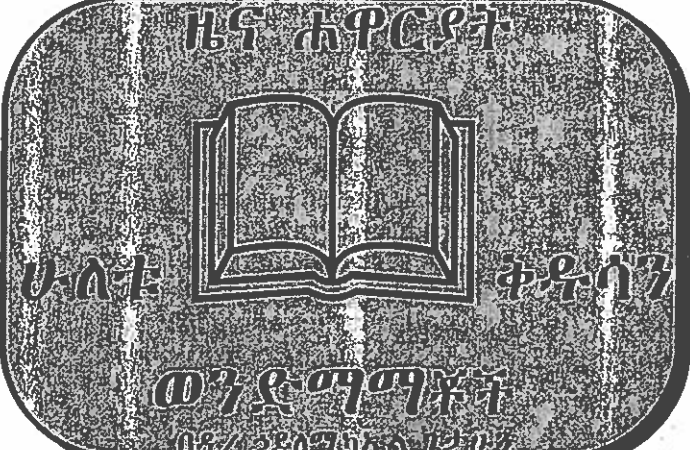
- ሀ) የአሥራ ሁለቱ ነገዶ እስራኤል አባት ያዕቆብ(ዘፍ. ፴፮:፳፫)
- ለ) ሐዋርያው ያዕቆብ ወልደ እልፍዮስ (ወልደ ቀለጥጥ)
- ሐ) የአረጋዊው የዮሴፍ ልጅ የያዕቆብን መልዕክት የጻፈው(ማቴ. ፲፫:፶፬-፶፰)

መ) በቤተክርስቲያን ታሪክ ውስጥ ማተብ (ማዕተብ) በአንገት ላይ ማድረግን ያስጀመረው የቅዱስ ዲዮስቆሮስ ደቀ መዝሙር የነበረው ያዕቆብ ዘአልበረኣኢ ናቸው።

ያዕቆብ ማለት የሰሙ ትርጉም ተረከዝን ይይዛል ማለት ነው ይህ ትርጉም የተሰጠው የአሥራሁለቱ ነገድ አባት ለነበረው የብሉይ ኪዳን ያዕቆብ ነው።

ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ የመጀመሪያ ሥራው ከአባቱ ጋር ዓሣ ማጥመድ ነበር። በገሊላ ባሕር አጠገብ ከአባታቸው ጋር ዓሣ ሲያጠምዱ ከወንድሙ ከዮሐንስ ጋር ከነቅዱስ ጴዮርስ ቀጥለው ተጠሩ ወዲያውም አባታቸውንና መረባቸውን ትተው ጌታን ተከተሉት እርሱና ወንድሙ የሐንስ ፍላጎታቸውና ሥራቸው ታላቅና ኃይል የተሞላው ስለነበር(ሉቃ.፱:፲፱፣፶፬፣፶፮፣፶፯) ቦኤኔርጌስ (የነጎድጓድ ልጆች) ተብለዋል። ቅዱስ ያዕቆብ ወልደ ዘብዴዎስ በሐዋርያት ስም ዝርዝር ውስጥ ከቀዳሚዎች ጋራ ይጠራል (ማቴ.፲:፳፯-ሉቃ.፲፫፣፲፫፣፲፫፣፲፫) ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በደብረ ታቦር ብርሃነ መለኮቱን፣በቤተ ኢያኤርስ ተአምራትን፣በጌቲሴማኒ ምሥጢረ ጸሎትን ሲገልጽ አብሮ ነበር። ሚያዝያ ፲፯ ቀን የዘብዴዎስን በዓለ ዕረፍት በሚያወሳው በስንክሣር ቅዱስ ያዕቆብ ወልደ ዘብዴዎስ የ፲፪ ነገድ ቋንቋና እንዲሁም የእንሰሳትን የአራዊትን ቋንቋ ይረዳ እንደነበር፤እንዲሁም ሐዋርያው ያዕቆብ ለምዕመናን በየአጥቢያቸው ቤተ ክርስቲያን ለመሥራት ይተጋና መልካሙን እምነታቸውን ሲያይ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም ያጠምቃቸው እንደነበር ተገልጿል።ከ፲፯ኛው ክፍለ ዘመን ወዲህ በሰማዕትነት ከማረፉ በፊት እስፔይን ውስጥ እንደሰበከም የሚናገሩ አንዳንድ መዛግብት ተገኝተዋል።

ሄሌኒዝም ከጥንቱ የግሪክ ፍልስፍናና ከምሥራቃውያን ሕዝቦች ባህል ጋር የተቀላቀለ አዲስ ባህልና ልማድን የያዘ የሥልጣኔ ዓይነት ነበር። ስለዚህ ነው ሄሮድስ አግሪጳ ከሌሎች ባህል ወስዶ ወንጀለኞችን ከጨዋታ ቦታ እንዲታገሉ ያደርግና የሰቃችን ስቃይ እንደ መዝናኛ ይቆጥር የነበረው። በስንክሣርም እንደተጻፈው አግሪጳ አይሁድን ደስ ለማሰኘትና ከፈሪሳ ውያን ድጋፍ ለማግኘት በማሰብ ያዕቆብ ወልደ ዘብዴዎስን በ፶፬ ዓም አንገቱን እንዲሰየፍ ሲያደርግ ቅዱስ ጴዮርስንም አሳስሮት ነበር።

የፍልስጥኤሙ ተወላጅና ታዋቂው የቤተክርስቲያን ታሪክ ጸሐፊ አውሳብዮስ 'ከቂሳርያ ስለ ቅዱስ ያዕቆብ ሞት ሲጽፍ ያዕቆብን የግሪክው አይሁዳዊ በሐዋርያው ትምህርትና የእምነት ጽናት በመማረኩ እርሱም በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ የባህርይ አምላክነት ማመኑን ስለመሰከረ ሁለቱም ወደ ፍርድ ሸንጎ ተወሰዱ። በጉዞ ላይ እንዳሉ አይሁዳዊው ሐዋርያውን በቀድሞው በደሉ ይቅርታ ለምና ክርስቲያን ሆነ ይላል። ያዕቆብ ወልደ ዘብዴዎስ የኖረውና ያረፈውም በኢየሩሳሌም ከተማ ነው። ከእርሱ ሞት በኋላ የጌታ ወንድም (ስምዖን) በእግሩ ተተካ። በቅዱስ ያዕቆብ ወልደ ዘብዴዎስ ሞት የተጀመረው ስደት ሄሮድስ አግሪጳ እንደሞተ ወዲያው አቆመ።

ሄሮድስ አግሪጳ የሞተው በመቅሰፍት ነው።የታሪክ ጸሐፊ ሉቃስና ዮሴፍ አግሪጳ ከቲአትር ቤት እራሱን እንደ አምላክ አድርጎ ስለ አስከበረ በዚሁ ምክንያት ተቀሰ። ሲሉ ጽፈዋል። እሱም የሞተው ይህ ጉዳይ በሆነ በ፫ ቀኑ ነበር።(የሐዋ. ፩: ፳፫)

ቅዱስ ያዕቆብ ሁለቱን ጠንቋቋችን ክንዳዳሳለን

ፊሊጦስ የተባለው ጠንቋቋ በቅዱስ ያዕቆብ ስብከት ማመኑን ለንደኛው ለሄሮዎጌኒስ ነገረው ሄሮዎጌኒስም የራሱን ታላቅነት ለማሳየት ሲል ፊሊጦስን እጅ እግሩን በአስማት አሰረው። ፊሊጦስም የደረሰበትን ሁሉ ዝርዝር ለያዕቆብ ላከበት። ይህን የሰማው ሄሮዎጌኒስ ቅዱስ ያዕቆብን አሰረው እንዲያመጡለት በአስማት አጋንንትን ላካቸው። የተላኩት አጋንንት ግን በቅዱስ ያዕቆብ ላይ ኃይል ስላልነበራቸው የተላኩበትን መፈጸም አልቻሉም። (ማር. ፲፮:፲፯) እንዲያውም ቅዱስ ያዕቆብ መልሶ ሄሮዎጌኒስን እንዲያመጡት አዘዛቸው። እነርሱም ጳጅ እግሩን ጠፍረው ይዘውት መጡ። ፊሊጦስ ክርስቲያን ሆኖአልና ቅዱስ ያዕቆብ ከእስራቱ እንደፈታው። ለሄሮዎጌኒስ ምሕረት ለመነሳት። ቅዱስ ያዕቆብም እኛ ክፉን በከፋ ስለማንቃወም በሰይጣናት እየተሰቃየህ እንዳትኖር ከክርስቶስ ምሕረትን እለምንልሃለሁ በማለት ሄሮዎጌኒስን ከታሰረበት እንዲፈታ አደረገ። አስማቸኛው ሄሮዎጌኒስ የክርስቲያኖችን ኃይል፣ ርኅራኄና ቸርነት አይቶ በቅዱስ ያዕቆብ ስብከት አመነ። ወደ ቤቱም ተመልሶ የጥንቅቅ መጻሕፍቱንና ዕቃዎቹን ሁሉ ሰበሰቦ በማምጣት በቅዱስ ያዕቆብ እግር ሥር በእሳት አቃጠላቸው። እኛም ለዘመኑም ጠንቋቶች ልብ ይስጣቸው

ቅዱስ ዮሐንስ

ቅዱስ ዮሐንስ ሀገሩ በገሊላ አውራጃ ሲሆን፤ ከወንድሙ ከቅዱስ ያዕቆብና ከአባቱ ከዘብዴዎስ ጋር ግን እያጠመደ ይኖር ነበር። የቤተክርስቲያን ትውፊት እናቱ ማርያም ባውፍልፍ እንደምትባልና ከ፱፯ቱ ቅዱሳን እንስት እንዲ እንደነበረች ይገልጻል። (ማቴ. ፳፮፡፲፯)

የሰው ትርጉም በአይሁድ ልማድና ሀገር መሠረት ሀፃን ልጅተወልዶ ስም ሲወጣለት ከእግዚአብሔር የተሰጠ በረከት መሆኑን የሚገልጽ ስም ይወጣለታል። ስለዚህ ዮሐንስ የሚለው ስም የሐናን ከሚለው ቃል የመጣ ሲሆን ትርጉሙም ከእግዚአብሔር የተሰጠ ስጦታ ማለት ነው።

ይህ ሐዋርያ ጌታን በመከራው ሰዓት ላይ ለገሰ እስከ እግረ መስቀሉ ተከሎታል። በዕለተ ዓርብም የጌታ መከራ ትዝ እያለው ተረፈ ዕድሜውን የፈጸመው በዕንባ ነው። የተጠራውም ገና በወጣትነት ዕድሜው ሲሆን በዚህ ምድር ላይ የኖረው ለ፲፱ ዓመታት ያህል ነው።

ሐዋርያው ዮሐንስ ብዙ ስሞች አሉት። እነርሱም፦

፩. **ጌታ ይወደው የነበረ (ፍቁረ እግዚእ)**፤ በሕይወቱና በኑሮው ጌታን ለመም ስል ደግሞ ስለነበር ጌታ ይወደው ነበር። በቤተክርስቲያን ትውፊት እንደሚነገረውም እንደ ቀን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መታጠቁያውን ፈትቶ ባለቀመጠበት ወቅት እንስቶ በመታጠቁ ፍትወት ሥጋዊ ወደማዌ ጠፍቶለት ኑሮው እንደ መላእክት ሆኖለታል።

፪. **ወልደ ዘብዴዎስ**፤ የታላቁ ያዕቆብ ታናሽ ወንድም ስለሆነና አባቱም ዘብዴዎስ ስለሚባል ዮሐንስ ወልደ ዘብዴዎስ ተብሎ ይጠራል።

፫. **ወልደ ነጎድጓድ**፤ ለአምልኮተ እግዚአብሔር ባለው መንፈሳዊ ቅንዓትና ከወንድሙ ጋር ሆነው ባሳዩት የጋይል ሥራ ጌታችን ወልደ ነጎድጓድ ብሎታል። (ማር. ፫፡፲፯፤ ሉቃ. ፱፡፵፱-፶፩) በተጨማሪም የትምህርቱ ጥልቀት ጋይልና መስተጻርር፣ መስተቃርን የሌለው፤ መናፍቃን ሁሉ የሚረቱበት ነው። ከነዚህም መካከል ቀዳሚሁ ቃል የሚለው የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስን የባሕርይ አምላክነትና ቅድመ ዓለም የነበረና ከባሕርይ አባቱ ከአብ ጋር የሚተካካል ሁሉ በእርሱ የሆነ ሲሆን ራሱን አዋርዶ ቃል ሥጋ ሆነ የሚለውን ምሥጢር በመግለጡ ወልደ ነጎድጓድ ተብሎአል።

፬. **ነባቤ መለኮት (ታእንሎስ)**፤ ነገረ መለኮትን ከሌሎች በበለጠ አስፍቶ በማስተማሩ ነባቤ መለኮት ተሰኝቷል።

፭. **አቡቀለምሲስ**፤ የግሪክ ቃል ሲሆን (ባለ ራዕይ) ማለት ነው። ጋላፍያትንና መጻዕቶችን በራዕይ ስለገለጠ ዮሐንስ አቡቀለምሲስ (Appocalypsus) ተብሎአል።

፮. **ቁጵረ ገጽ (ፊቱ በገዝን የተቋጠረ)**፤ በዕለተ ዓርብ በእግረ መስቀሉ ተገኝቶ የጌታችንን ጸዋትወ መከራ በማየቱ ከዚያች ዕለት ጀምሮ ፊቱ በገዝን ተቋጥሮ ይኖር ስለነበር ይህ ስም ተሰጥቶታል።

ሁለቱ ባለአይራዎች

ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ ከደቀ መዛሙርቱ ሁሉ የተለየ ፍትህ ስለነበረው፤ ጌታችንን እስከ እግረ መስቀሉ በመከተሉ መላውን የሐዲስ ኪዳን ክርስቲያኖች ወክሎ የእመቤታችንን እናትነት ከጌታ ተቀብሎአል። (ዮሐ. ፲፱፡፳፩-፳፯) እርሱም በዚያች የመከራና የኑዛዜ ሰዓት የተገኘ የቁርጥ ቀን ወዳጅ በመሆኑ፤ በአደራ መልክ እነሆ እናትህ የተባለ ሐዋርያ ነው። በተጨማሪም ለእመቤታችንም ልዩ አክብሮትና ፍትህ ስለነበረው በእናትነት ተቀብሎ ወደቤቱ ከወሰዳት በኋላ፤ አደራውን አክብሮ በመጠበቅና በማጽናናት ፲፯ ዓመት ሙሉ ሲታዘዛት ኖሯል።

ለጌታ ሥዕል ሞገም ከሆኑት አንዱ ዮሐንስ ወንጌላዊ ነው

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተሰቀለበት ዘመን የሮማ ንጉሥ የነበረው ጢባርዮስ ቄሣር ፲፬-፵፯ ዓ.ም ልጁ በሽተኛ ስለነበር፤ የጌታን የማዳን ሥራ እየሰማ እንዲላጠስ የጻፉትንም ደብዳቤ እየተመለከተ ከዚያ ደግ ሰው መቃብር ልጅን ወስዶ ማን ባሳለመልኝ እያለ ይመኝ ነበር። በመጨረሻም ልጁን ወስደው ስጌታ መቃብር ላይ ሲኖሩት ከሕመሙ ስለተፈወሰለት ለጌታ ያለውን ፍትህ ለመግለጥ የጌታን ሥዕል የሚሥልለት ሰው ሲያፈላ ልግ ዮሐንስ ወልደ ነጎድጓድ ተገኘና ልክ በዕለተ ዓርብ እንዳየው አድርጎ ሥሎ ሰጥቶ ታል።

ዮሐንስ ወንጌላዊ እመቤታችን ካረፈች በኋላ ወደ ታናሿ እስያ ሄዶ ለስተምሮአል። ዋና መንበሩን በኢፈሶን አድርጎ በተለይ በዚያ ዘመን ከአውሮፓ ወደ መካከለኛው ምሥራቅ በሚወስደው መንገድ ዳር በተቆረቆሩት ከተሞች አብያተ ክርስቲያናትን በማስ ተከል ጳጳሳትን በመሾም የወንጌልን ብርሃን አብርቶላቸዋል። ያስተማረበትም ቋንቋ በዮናኒ (በፅርዕ ቋንቋ) ነው።

"ወንጌል ብሂል በላሳ ፅርዕ ወትርጓሜሁ ስብከት" እንዲል ዲያብሎስ እንደተሻረ ወልደ እግዚአብሔር እንደነገሠ፣ ሞተ ሥጋ ሞተ ነፍስ እንደጠፋ፣ የምትናገር

እያልን ከመጸለይ ችል አንበል። ብዙ በጎቶን ከቀናው የነዳቅብ ጎዳና ያደናቅፍብናል። በአጠቃላይ ይህ ሐዋርያ ከዚህም በላይ ሰፊ ያለ ገድልና ተአምራት ያደረገ ነው። እንደ አባባል አባባል ቅዱስ ያዕቆብ በዕድሜ ገፍት ስለነበር እንደሌሎች ሐዋርያት ብዙ አልተዘዋወረም። መቀመጫውም በኢየሩሳሌም ከተማ ነበረ። ቅዱስ ያዕቆብ ከሐዋርያት መካከል ሰማዕትነቱ በሐዲስ ኪዳን የተጻፈለት ብቸኛ ሐዋርያ ነው። ከሐዋርያት መካከል መጀመሪያ የሰማዕትነትን አክሊል የተቀዳጀ እርሱ ነው። (ዮሐ. ፲፪፡፩) በአጠቃላይ ቅዱሳን ሐዋርያት የቤተክርስቲያን ቀዳማውያን አባው ስለ ቅድስት ቤተክርስቲያን የተሰው፣ ሕይወታቸውን ለቤተክርስቲያን የሰጡ በመሆናቸው ቤተክርስቲያንም በልዩ ልዩ መንገድ ታከብራቸዋለች።

የሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ ወልደ ዘብዴዎስም ቃል ኪዳን በምድር ብቻ ሳይሆን በሰማይም ለዘለዓለም የጻፉ በመሆኑ በአማላጅነቱ ይርዳን።
ምንጭ
ገድለ ሐዋርያት ገጽ ፪፻፶፬ - ፪፻፶፯
ቤተክርስቲያንህን እወቅ በማጎበረ ቅዱሳን ትምህርት ክፍል የተዘጋጀ ገጽ ፶፯ - ፳
Dictionary of saints.P.8
የቤተክርስቲያን መዝገበ ቃላት በስርግው ሐብሶ ሥላሴ የተዘጋጀ።

ንጽሕት ከለላችን
እ ውነተኛ እናት ሰማያዊ መና መ ለትን ያቀፍሽ ርገፍሂተ ሀሊና፤ ብ ጸዕናሽ ህያው ልብሰሽ ንጽሕቱ። ር ግብዩ ማርያም አለሽ ቅድዕና ሐ መልማላ ሲና የድህነት ፋና። ን ጽሕ መሰበ ወርቅ ድንግል አንቺ ነሽ ሕ ግዚአብሔር ለቃሎ ግደሪያ ያረገህ፤ ወ ግንደ ሰማያት ለያዕቆብ ታየሽ። ብ ርሃንን የወለድሽ ለእዳም ዘሮ መጻፍ ሩ ሀብን እስወጋጅ መና ሆነ ለኛ ሐ ረገወይን ድንግል የሁሉ እመበት ግ ጽሕተ ንጽሕት አዛኝ ለፍጥረት። ታደስ ጌታቸው ት/ማ/ሰ/ት/ቤት ሸቢሶ

ሕገ ወንጌልን የምሥራችነት ለሕዝብና ለአሕዛብ አብሥርአቸዋል። ከክፉ መንገድ ርቀው ለፍቅር ሕግ ተገዢዎች እንዲሆኑም፤ እርስበርሳችሁ ተዋደዱ ፍቅር የሕግ ፍጻሜ ናትና እያለ እስከ እርጅና ዘመኑ ድረስ ያስተምር እንደነበር ታሪኩ ይነግረናል። በመጨረሻም በጭካኔው በሚታወቀው ንጉሥ ድምጥያናስ ዘመን ፹፩-፲፮ ዓ.ም ወንጌልን በማስተማሩ የተነሣ በጣዖት አምላኪዎች ተከሶ ለፍርድ ከቀረበ በኋላ በፍል ውኃ ተሰቃይቶ በፍጥም ደሴት ግዞት ተፈረደበት። ራዕዩን ያየውና የጻፈውም በዚያ ቦታ ነው። ድምጥያናስ በ፲፮ ዓ.ም ሲገደል ቅዱስ ዮሐንስ ከግዞቱ ተመልሶ ሦስቱን መልዕክታቱንና ወንጌሉን እንደጻፈ ይነገራል።

አስቀድሞ ጌታ በገባለት ቃል ኪዳን መሠረት(ዮሐ.፳፩፡፳፪) ዮሐንስ ሞትን አልቀመሰም። ነገር ግን እንደነ ኤልያስና ሄናክ ሞትን እንዳ ያደ እግዚአብሔር ወደ ብሔረ ሕያዋን ወስዶታል። ከሐዋርያት ሁሉ ይልቅ ረዥም ዕድሜ ወደ ፲፱ ዓመታት በምድር ላይ የቆየ ሐዋርያ ነው ከሐዋርያት ቀድሞ ያረፈው ደግሞ ከዚህ በፊት እንደተገለጸው ታላቅ ወንድሙ ቅዱስ ያዕቆብ ሲሆን ከሐዋርያት መጨረሻ ከዚህ ምድር የተለየው የቅዱስ ያዕቆብ ወንድም ቅዱስ ዮሐንስ ወንጌላዊ ነው።

ወንጌላዊውና ቀማኛው የሸፍቶች አለቃ

አንድ ጊዜ ቅዱስ ዮሐንስ ከኤፌሶን ከተማ ተነስቶ ክርስቲያኖችን ለማስተማር ሲዘዋወር ወደ አንድ ትልቅ ከተማ ገባ። በዚያች ከተማ የሚገኙት ምዕመናን ጌልስ የተባለውን ወጣት ይወዱት ነበርና እናትና አባቱ በመሞታቸው፤ የሚንከባከበው የሚያስተምረው ካጣ ሊበላሽ ይቻላል ብለው ስለፈሩ፤ ለቅዱስ ዮሐንስ ታሪኩን አጫወቱት።

ቅዱስ ዮሐንስ ይህንን ሲሰማ ወጣቱ ጌልስን ወደ ከተማዋ ጳጳስ ወለደውና "እንደ ልጅህ ተንከባከበው እውነተኛ ክርስቲያን አድርገው ብሎ ሰጠው። የከተማዋ ጳጳስም ደግ ስለነ በረ ጌልስን በደስታ ተበለው። ዘመት ርም ያስተምረው፤ ይንከባከበው ነበር

በመጨረሻም ጌልስ የአካባቢው ምዕመናን የተሰበሰቡበት ተቀመጠ። ከዚህ በኋላ ግን ነገሮች መቀየር ጀመሩ። ይህ አባት ሥራ በጣም ስለበዛበት ጌልስ መቼም ተጠምዶል ብሎ እንደ በፊቱ መቆጣጠሩንና ማስተማሩን ተወው ጌልስም የለመደውን የአባትነት ፍቅር ሲያጣ ወደ ከተማ ወጣ ብሎ ከእኩቶች ጋር መቀራረብ ጀመረ። ጓደኞቹም መልካም

አልነበሩም ጠጪዎች፣ ቁማርተኞችና ተደባቢዎች ነበሩ። አንድ ቀን ማታ በአንድ መጠጥ ቤት ውስጥ ጌልስና ጓደኞቹ ሲጠጡ አመኹ። ሁሉም ሰክረው በያ ሉበት ሲወድቁ ጌልስ ብቻ ቀረ። በመጨረሻም የሁሉንም የመጠጥ ሂሳብ ከፍሎ ያለውን ገንዘብ ጨረሰ። በነጋ ታው ጌልስ ጎደኞቹን ስለእናንተ ስል ገንዘቤን ሁሉ አባክንኩ አሁን ባዶ ኪስ ሆኛለሁ ብሎ ነገራቸው። ሁሉም ሳቁ በትና ጅሉ ጌልስ እኛ ገንዘብ ከየት የምናገኝ ይመስልሃል የምታገኘውን አጋጣሚ ሁሉ ተጠቅመህ ስረት አሉት።

በዚህ መሠረት ጌልስና ሁለቱ ጓደኞቹ የአንድ ሰው ቤት ሰብረው ገብተው ገንዘቡንና ጌግጌውን ዘረፉ። በዚህም የተነሳ ጌልስ መስረቅ ማለት ቀላል ሥራ ነው ብሎ አመነ። ከዚያ በኋላ ጌልስና ጓደኞቹ የታወቁ ዘራፊዎች ሆኑ። እነርሱ ባሉበት መንገድ ማንም በጤናው ማለፍ አይችልም ነበር። አንድ ቀን ሰው ሲደበድቡ ነፍሱ በእጃቸው ስለጠፋች ጌልስና ጓደኞቹ ከተማዋን ጥለው ጠፉ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ የጌልስ ስም በአካባቢው ገነነ። ሰው ሁሉ ይፈራው ጀመር። እርሱና ግብረ አበሮቹ አላፊ አግዳ ሚውን አላስቀምጥ አሉ። መንገደኞች ሁሉ በሰላም መንገዝ ነጋድያንም በጤና መነገድ አልቻሉም ጌልስ አለቃቸው ነበር መግደልና መዝረፍ የዘወትር ኑሮአቸው ሆነ።

ከጥቂት ዓመታት በኋላ ዮሐንስ ወንጌላዊው ዳግም ወደዚህች ከተማ መጣ። ጳጳሱን ስለወጣቱ ጌልስ ጠየቀው እርሱም ያዘዘኸኝን አልፈኝም ሁም ጌልስ ዛሬ ሰው ሁሉ የሚፈራው ወንበዴ ሆኗል። ዛሬ አላፊ አግዳ ሚውን እያስቀምጥም ይህ ሁሉ የእኔ ስህተት ነው። በማለት በፊቱ አለቀቡ።

ዮሐንስ ወንጌላዊ ይህን ሲሰማ በእጅጉ አዘነ። ወዲያው ጌልስ ያለበትን ጠየቀና በፈረሰ እየጋለበ ተጓዘ። የአካባቢው ምዕመናንም "ጨካኞች ናቸው ይገድሉሃል" ቢሉትም አልተመለሰም። በተባለው ቦታ ሊደርስ ሲል ሁለት ሽፍቶች አገኙት ወዲያው ጨቤ አቸውን መዘዘው ከፊቱ ቆሙ። ቅዱስ ዮሐንስም የፍቅር መምህር ነውና ፍቅር በተሞላው አንደበቱ "ከመግደላችሁ በፊት እባካችሁ ወደ አለቃችሁ ውስጥ ለእኔ እርሱ የዳር ጓደኛዬ ነው" አላቸው።

ሽፍቶቹም እየሳቁ ወደአለቃቸው ዘንድ ወሰዱት፣ ጌልስ ሲመጣ ዮሐንስ በፈገገ ታና በፍቅር ተመለከተው። ጌልስም አወቀውና ደነገጠ። ዘወር ብሎም መሮጥ ጀመረ ያን ታላቁን ሰው ዮሐንስን ፈራ። "ልጄ ለምን ትሸሻላህ እኔ አባትህ ምንም የሚ ጎዳ መሣ ሪያ አልያዝኩም" አለው። ያ ጨካኝ የሽፍቶች አለቃም ምርር ብሎ አለቀሰ፣ መሣሪያውን ሁሉ አምዘግዝን ጣለና ጓደኞቹን" ይህና ሁኑ እኔ ወደ ጌታዬ መመለሴ ነውና" አለና ከቅዱስ ዮሐንስ ኋላ ተፈናጥጦ ወደ ጥንቱ ቦታው ተመለሰ። ትቷት ሄዶ በነበረቸይቱ እናት ቤተክርስቲያንም ዕድሜ ልኩን እግዚአብሔርን እያገለገለ ኖረ። የዘመኑ ማጅራት መቸዎችም ከዚህ የተቀደሰ ትምህርት ሊማሩና ሊመለሱ ይገባል።

የቅዱስ ዮሐንስ መጻሕፍት

ቅዱስ ዮሐንስ በሐዲስ ኪዳን ውስጥ አምስት ወጻኝነት አሉት እነዚህም አንድ ወንጌል ሦስት መልእክታትና አንድ ራዕዮ ዮሐንስ ናቸው። ከቅዱስ ጳውሎስ ቀጥሎ ለሐዲስ ኪዳን ብዙ መጻሕፍት በማበርከት ሁለተኛ ነው። ወንጌሉን የጻፈው ከፍጥም ደሴት ግዞት ሲመለስ በ፲፮ ዓ.ም አካባቢ ነው። ከሌሎች ወንጌሎች የተለየ ነገር መለኮታዊ ሲሆን የተጻፈውም ከሦስቱ በመጨረሻ ነው። በቤተክርስቲያን ትውፊት መሠረት ነባቤ መለኮት ቅዱስ ዮሐንስ ወንጌሉን የጻፈው በኤጅያን ባሕር ሆና ነበር። በዚያን ዘመን የእነ ሄራቅ ሊጦስ (፩፻ ክርስቶስ ልደት በፊት) የሎጎስ አመለካከት ጋር ቀላቅለው የሚያስተምሩ ኢስጦኢኮች በታናፂ እስያ ነበሩ። ቅዱስ ዮሐንስ የሎጎስ "ቃል እውነተኛ ትርጓሜ ቃል እግዚአብሔር ወልደ እግዚአብሔር ነው" እያለ ምሥጢረ መለኮትን አልቆ አምጥቆ ሊያስረዳ ፈልጎ በተመሰጠ እያለ መልአክ እግዚአብሔር የኤጅያንን ባሕር በእንቁላል ቅርፊት ውኃውን እየቀዳ ወደ ደረቁ ምድር ሲገለብጥ ቅዱስ ዮሐንስ ተመለከተ "እንዴት ይህን ባሕር በእንቁላል ቅርፊት ቀድተህ ለመጨረስ ትሃላለህ" ብሎ ቅዱስ ዮሐንስ ቢጠይቀው "እኔስ ፍጡርን ነው። አንተ ተመራምሮ የማይደረስበትን ባሕር የመለኮት እመረምራለሁ ብለህ ትለፋ የለም?" ብሎ መለሰለት። ያን ጊዜም ቅዱስ ዮሐንስ የሥላሴን ምሥጢርን ጠልቆ መተንተኑን አቁሞ "ከእግዚአብሔር የተላከ ስሙ ዮሐንስ የሚባል አንድ ሰው ነበረ" ብሎ ወደ ተከታዩ ጽሑፍ አመራ። ሎጎስ ማለትም በግሪክ ቋንቋ ቃል ማለት ሲሆን ይህንን ቃል ለአካላዊ ቃል ለኢየሱስ ክርስቶስ መጠቀም የጀመረው ዮሐንስ ወንጌላዊ ነው።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም በገላትያ ፪፡፱ ከሐዋርያት ውስጥ ከምሳሌዎቹ አንዱ ይለዋል። የላቲን የቤክርስቲያን አባት ናሄራምናስ ዮሐንስ ለረጅም ጊዜ በሕይወት እንደኖረና በስተመጨረሻ "ልጆች ሆይ እርስ በርሳችሁ ተዋደዱ" በሚል ምክር ምእምናንን ያጽናና እንደነበር ጽፏል። ቅዱስ ዮሐንስ በድምጥያናስ ትዕዛዝ መታሰሩን ያዩት መናፍቃን ትንሣኤ ሙታን የለም፤ በነቢብ (በመናገር) በገቢር (በሥራ የሚሠራውን እንጂ በጋልዮ (በሀሳብ) የሚሠራውን ጋጢአት እግዚአብሔር አያውቀውም፤ ከጥምቀት በኋላ ምግባር መሥራት ጥቅም የለውም እያሉ የከህደት

ወደ ገጽ ፳፮ ዞሯል

ሁለቱ ቅዱሳን . . .

ከገጽ ፲፩ የዞረ ትምህርታቸውን በታናሿ እስያ ስለነዙት ቅዱስ ዮሐንስ ክፍጥሞ ደሴት ግዙቱ ሲወጣ ለመናፍቅ የክህደት ትምህርት መልስ ይሆን ዘንድ የመጀመሪያዋ መልእክቱን በ፲፯ ዓ.ም አካባቢ ጻፈላቸው።

ሁለተኛዋ መልእክቱን በመናፍቃን የክህደት ትምህርት የተነሳ በርምና ቤት ያለው የክርስቲያኖች ጉባዔ መከፋፈል ስለደረሰበት ጠብ ክርክር ተነስቶ ስለነበር ሮምና ለተባለች በፊት ጣዖት አምላኪ የነበረችና በኋላም በዮሐንስና በደቀመዛሙሩ አብርኮሮስ ትምህርትና ተአምራት ለተመለሰች ሴት የማጽናኛ መልዕክት ጻፈላት። ሦስተኛውን መልእክቱን ጋዩዮስ የተባለ ሰው በስደት ምክንያት የሚንከራተቱትን ክርስቲያኖች እየተቀበለ የሚያስተናግድ ደግሰው ስለነበር ይህን ደግነቱን በመስማቱ በዚያ የመከራ ዘመን እንዲህ ያለ ሰው በመገኘቱ እያመሰገነ እያበረታታ ጽፎለታል።

ሦስቱ የዮሐንስ መልዕክታት በአጻጻፋቸውም ሆነ በመሰረተ ሃሳባቸው ከዮሐንስ ወንጌል ጋር ጥብቅ ዝምድና አላቸው። እራእዩ ሰባት እራእዮችን በማክታተል በምእጅረ እስራኤል ለሚገኙ ሰባት አብያተ-ክርስቲያናት ነው የጻፈው። ኤሬኒዩስ የተባለው የቤተክርስቲያን አባት መጽሐፉን የጻፈው ዮሐንስ እራሱ መሆኑን ጠቅሷል።

ራዕዩንም ሲጽፍ"በጌ ታ ቀን በመንፈስ ነበርኩ" በማለት ክርስቲያኖች የሚኖሩትን ከዓለም የተለየ ነገር ግን በዓለም ውስጥ የሆነ ኑሮ አሳይቷል። በፍጥሞ ደሴት ታስሮ ሲለቃዩ ደግሞም መንፈሳዊ ነውና በመንፈሳዊው ዓለም ከቅዱሳን ጋር ነበር።

ለዚህ ነው ዛሬም ቦታ ድንበር ባላት አጥቢያ ቤተክርስቲያን እያለን በሰማያዊ ዜማ፣ ሥርዓት፣ እምነትና አምልኮ ከጻድቃን፣ ከሰማዕታትና ከቅዱሳን መልእክት ጋር አንድ የምንሆነው። በአጠቃላይ ዮሐንስ ወንጌላዊ የሰማያት ምሥጢራት ሰማይ ተከፈቶለት ያየ ከመሆኑም በላይ ለእመቤታችንም ልዩ ፍቅር ስለነበረው የጌታችንን እናት አስከሬን በዕፀ እይወት ሥር መቀመጡን ለሐዋርያት ያበሰረ ታላቅ ሐዋርያ ነው።

ምንጭ

- የቤተክርስቲያን ታሪክ በኢትዮጵያ ገጽ ፳፻፲፮-፳፻፲፯
- ገድለ ሐዋርያት ገጽ ፳፻፹፱-፳፻፺፬
- ትንሣኤ ጥቅምት ፱፻፸፩/፸፯ ገጽ ፱
- ቤተክርስቲያንህን እወቅ በማኅበረ ቅዱሳን ትምህርት ክፍል የተዘጋጀ ፲፱፻፹፰ ዓ.ም
- የቤተክርስቲያን መዝገበ ቃላት በሥ/ሐ/ሥ

Dictionary of Saints P ፳፻፹፱

